
Vergaderjaar 2025–2026

36 850 V

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVoorstel	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Wijzigingen in de omvang van de HGIS	5
3	Beleid	8
3.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	8
4	Beleidsartikelen	11
4.1	Artikel 1: Versterkte internationale rechtsorde	11
4.2	Artikel 2: Veiligheid en stabiliteit	13
4.3	Artikel 3: Effectieve Europese samenwerking	16
4.4	Artikel 4: Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden	18
5	Niet-beleidsartikelen	21
5.1	Artikel 5: Geheim	21
5.2	Artikel 6: Nog onverdeeld	22
5.3	Artikel 7: Apparaat	23

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

De departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Buitenlandse Zaken,

D.M. van Weel

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende tweede suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de Suppletoire Begroting September 2025 van hoofdstuk V van de begroting van het Rijk.

In onderdeel 2 wordt een toelichting gegeven op de wijzigingen die zijn opgetreden binnen het totaal van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS). Aangezien in de suppletoire begroting september 2025 de HGIS mutaties niet zijn toegelicht worden de mutaties vanaf de 1e suppletoire begroting 2025 toegelicht.

In onderdeel 3 worden de belangrijkste mutaties op de begroting van Buitenlandse Zaken toegelicht.

Onderdeel 4 bevat per beleidsartikel een tabel budgettaire gevolgen van beleid. Na deze tabellen wordt een toelichting op de mutaties gegeven. Hierbij worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in onderstaande staffel conform de Rijksbegrotingsvoorschriften toegelicht. De wijzigingen van de verplichtingen worden alleen toegelicht wanneer ze groter zijn dan 10% ten opzichte van de vorige stand op artikel niveau.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In onderdeel 5 staan de tabellen van de niet-beleidsmatige artikelen.

2 Wijzigingen in de omvang van de HGIS

In deze paragraaf wordt beschreven welke wijzigingen zijn opgetreden in de omvang van de HGIS. De HGIS standen zijn inclusief EU- en asiel-toerekening. In de volgende tabellen worden de mutaties en de standen nader toegelicht:

1. De 1e suppletoire begroting 2025 en de suppletoire begroting september 2025;
2. De suppletoire begroting september 2025 en de 2e suppletoire begroting 2025.

Omdat onderstaande tabellen de wijzigingen in miljoenen euro weergeven kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

Tabel 2 Wijzigingen in HGIS uitgaven vanaf 1e suppletoire begroting 2025 tot september suppletoire begroting 2025 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
Stand uitgaven 1e suppletoire begroting 2025 (zoals opgenomen in 1e suppletoire begroting 2025)	13.089	7.052	6.037
Correctie i.v.m. dubbeltelling overboekingen van en naar de HGIS	- 25	0	- 25
Stand uitgaven 1e suppletoire begroting 2025	13.064	7.052	6.012
Totaal mutaties 1e suppletoire begroting 2025 - suppletoire begroting september 2025	- 308	- 286	- 22
Stand uitgaven bij suppletoire begroting september 2025	12.755	6.766	5.989

In de 1e suppletoire begroting 2025 van BZ stond per abuis een bedrag van EUR 13.089 miljoen benoemd als zijnde de totale uitgaven binnen de HGIS. Dit had EUR 13.064 miljoen moeten zijn. Per abuis werd EUR 25 miljoen dubbel geteld waardoor de uitgaven EUR 25 miljoen hoger werden gerapporteerd dan dat deze daadwerkelijk geraamd werden. De per saldo neerwaartse bijstelling in 2025 van de HGIS tussen de 1e suppletoire begroting (voorjaarsnota 2025) en de suppletoire begroting september (miljoenennota) bedraagt EUR 308 miljoen, waarvan EUR 286 miljoen ODA en EUR 22 miljoen non-ODA.

Tabel 3 Oorzaken uitgavenmutaties HGIS vanaf 1e suppletoire begroting 2025 tot september suppletoire begroting 2025 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
Macrobijstelling non-ODA agv prijsBBP	6	0	6
Kasschuif asiel	- 250	- 250	0
Kasschuif huisvesting agressietribunaal	- 33	0	- 33
Kasschuif steun aan Oekraïne	- 26	- 26	0
Saldo overige non-ODA kasschuiven	- 8	0	- 8
Per saldo effect van overboekingen van/naar de HGIS	2	0	2
Omlabeling migratiepartnerschappen	0	- 10	10
Totaal	- 308	- 286	- 22

Toelichting uitgaven:

Het uitgavenkader van de HGIS neemt per saldo af met EUR 308 miljoen ten opzichte van de stand bij de eerste suppletoire begroting 2025. Dit kent de volgende oorzaken:

1. Als gevolg van de macrobijstelling volgend uit de MEV2026 stijgt het HGIS non-ODA budget met EUR 6 miljoen. Het ODA-budget blijft gelijk, omdat het kabinet het ODA-budget een keer per jaar bijstelt.

2. In de september suppletoire begroting 2025 is EUR 250 miljoen van de begroting van Asiel en Migratie overgeheveld naar de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp. Dit budget is vervolgens verschoven uit 2025.
3. Het non-ODA budget daalt in 2025 met EUR 33 miljoen als gevolg van een kasschuif van het budget voor de verbouwing van het in Nederland te vestigen agressietribunaal voor Oekraïne.
4. De middelen voor de niet-militaire steun aan Oekraïne zijn in het juiste ritme gezet middels een kasschuif. Hierdoor daalt het budget in 2025 met EUR 26 miljoen, dit budget komt beschikbaar in 2026 en 2027.
5. De mutatie van EUR -8 miljoen is het per saldo effect van diverse kleinere kasschuiven op het non-ODA budget.
6. De mutatie is van EUR 2 miljoen is het per saldo effect van diverse kleinere overboekingen van en naar de HGIS.
7. Er is EUR 10 miljoen omgelabeld van ODA naar non-ODA in het kader van migratiepartnerschappen.

Tabel 4 Wijzigingen in HGIS ontvangsten vanaf 1e suppletoire begroting 2025 tot september suppletoire begroting 2025 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Ontvangsten	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
Stand ontvangsten VJN 2025	387	31	356
Mutaties	0	0	0
Stand ontvangsten SBS 2025	387	31	356

Tussen de 1e suppletoire begroting 2025 en de september suppletoire begroting 2025 zijn de ontvangsten binnen de HGIS niet gewijzigd. Daarom blijven de totale ontvangsten geraamd op EUR 387 miljoen.

Ten tweede worden de wijzigingen in de HGIS tussen de september suppletoire begroting 2025 en de 2e suppletoire begroting 2025 toegelicht.

Tabel 5 Wijzigingen in HGIS uitgaven vanaf september suppletoire begroting 2025 tot 2e suppletoire begroting 2025 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
Stand uitgaven bij suppletoire begroting september 2025	12.755	6.766	5.989
Totaal mutaties suppletoire begroting september 2025 - 2e suppletoire begroting 2025	22	34	- 11
Stand uitgaven bij 2e begroting september 2025	12.778	6.800	5.978

De HGIS is opwaarts bijgesteld tussen de suppletoire begroting september 2025 en de 2e suppletoire begroting 2025. Het betreft een opwaartse bijstelling van EUR 22 miljoen.

Tabel 6 Oorzaken uitgavenmutaties HGIS vanaf suppletoire begroting september 2025 tot tweede suppletoire begroting 2025 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
Desalderingen	34	8	26
Saldo van overboekingen van en naar de HGIS	30	26	4
Geraamde onderuitputting binnen de HGIS	- 41	0	- 41
Totaal	22	34	- 11

1. Bij de 2e suppletoire begroting worden ontvangsten gedesaldeerd met uitgaven. Hierdoor stijgen de uitgaven met EUR 34 miljoen. Het betreft een desaldering van EUR 8 miljoen op de ODA-ontvangsten en verschillende desalderingen van in totaal EUR 26 miljoen op de non-ODA-ontvangsten.

2. Dit is het per saldo effect van diverse overboekingen van en naar de HGIS in 2025. De voornaamste mutatie binnen ODA ziet op een ophoging van het ODA-budget op de FIN-begroting van EUR 26 miljoen. Deze ophoging is het resultaat van een kapitaalbijdrage aan de Wereldbank - IBRD. Binnen non-ODA is de grootste mutatie EUR 2 miljoen, deze is het resultaat van een omlabeling op de lenW-begroting naar HGIS-budget vanwege uitgaven in het kader van de NAVO-top.
3. Bij de 2e suppletoire begroting is zoals gebruikelijk de stand van de uitvoering binnen de HGIS gezien. Op enkele thema's wordt verwacht dat de kasuitgaven in 2025 niet volledig worden gerealiseerd. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van EUR 41 miljoen.

Tabel 7 Wijzigingen in HGIS ontvangsten vanaf september suppletoire begroting 2025 tot 2e suppletoire begroting 2025 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Ontvangsten	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
Stand ontvangsten SBS 2025	387	31	356
Desalderingen	34	8	26
Stand ontvangsten NJN 2025	421	39	382

Toelichting ontvangsten:

- De ontvangsten komen uit op EUR 421 miljoen, waarvan EUR 39 miljoen ODA en EUR 382 miljoen non-ODA.
- De ontvangsten stijgen per saldo met EUR 34 miljoen, het betreft een stijging van EUR 8 miljoen op de ODA-ontvangsten en een stijging van EUR 26 miljoen op de non-ODA-ontvangsten.

3 Beleid

3.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Uitgaven

In dit wetsvoorstel is een aantal begrotingswijzigingen opgenomen dat leidt tot een stijging van de geraamde uitgaven van Buitenlandse Zaken (V) met EUR 13,4 miljoen in 2025. De belangrijkste mutaties ten opzichte van de Suppletoire Begroting September 2025 worden onder de tabel toegelicht. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen onder de desbetreffende artikelen.

Tabel 8 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2025
Vastgestelde begroting 2025		12.254.727
Stand 1e suppletoire begroting 2025		13.070.676
Stand suppletoire begroting september 2025		13.396.412
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) NAVO Top	2.1	12.976
2) Bijdrage VN Crisisbeheersingsoperaties	2.4	– 12.500
3) Raad van Europa	3.3	– 1.280
4) Invoerrechten aan de Europese Unie	3.6	– 214.682
5) Consulaire systemen voor Nederlanders	4.1	3.300
6) Consulaire informatiesystemen voor vreemdelingen	4.2	4.700
7) HGIS-onverdeeld	6.1	– 10.408
8) Personele uitgaven	7.1.13	35.805
9) Materiële uitgaven	7.1.14	– 7.608
10) Overige mutaties		2.957
Stand 2e suppletoire begroting 2025		13.209.672

Toelichting

Artikel 2.1

Het budget voor bondgenootschappelijke veiligheid stijgt met bijna EUR 13 miljoen in 2025. Dit is met name het gevolg van hogere kosten voor de NAVO-top. Ook stijgt de bijdrage aan de NAVO door een hogere indexatie van de pensioenen van NAVO-personeel.

Artikel 2.4

Het budget voor de bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde daalt met EUR 12,5 miljoen in 2025. Dit komt met name door het naar beneden bijstellen van de bijdrage voor VN crisisbeheersingsoperaties door de beëindiging van een VN vredesmissie.

Artikel 3.3

Dit betreft een technische bijstelling van de contributie die Nederland betaalt aan de Raad van Europa.

Artikel 3.6

De ramingen voor de invoerrechten aan de Europese Unie worden naar beneden bijgesteld met EUR 214,7 miljoen. Dit wordt primair veroorzaakt door het saldo-effect correctie invoerrechten.

Artikel 4.1

Dit betreft een overboeking van artikel 7 naar artikel 4.1. Doordat de inschatting van het budget voor externe inhuur op artikel 7 hoger was dan de realisatie is het overschot overgeheveld naar artikel 4.1 om een tegenvaller t.a.v. de consulaire informatiesystemen te dekken.

Artikel 4.2

Dit betreft een verzameling van mutaties. Het grootste deel van deze mutatie heeft betrekking op de vertraagde uitrol van een nieuw visum-systeem waardoor het huidige visumsysteem gelijktijdig ook langer moet worden aangehouden.

Artikel 6.1

Het budget op artikel 6.1 wordt ingezet om hogere uitgaven op het apparaatsartikel van BZ te bekostigen.

Artikel 7.1.13

De personele uitgaven stijgen met EUR 35,8 miljoen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een technische mutatie met betrekking tot externe inhuur (EUR 15 miljoen) en loonontwikkeling uit hoofde van de CAO Rijk (EUR 12,2 miljoen).

Artikel 7.1.14

De materiële uitgaven laten per saldo een daling zien van EUR 7,6 miljoen. Dit komt onder meer door een hogere uitgave voor diverse informatiesystemen (EUR 9,2 miljoen) en een overheveling van uitgaven externe inhuur (EUR 16 miljoen) naar personele uitgaven.

Overige mutaties

Dit betreft de som van overige kleine mutaties.

Ontvangsten

In dit wetsvoorstel is een aantal begrotingswijzigingen opgenomen dat leidt tot een verlaging van de geraamde ontvangsten van Buitenlandse Zaken (V) met EUR 2,6 miljoen in 2025. De belangrijkste mutaties ten opzichte van de Suppletoire Begroting September 2025 worden onder de tabel toegelicht. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen onder de desbetreffende artikelen.

Tabel 9 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2025
Vastgestelde begroting 2025		3.653.619
Stand 1e suppletoire begroting 2025		2.507.228
Stand suppletoire begroting september 2025		2.571.016
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Veiligheid en stabiliteit restitutie programma's	2.40	9.500
2) Diverse ontvangsten EU	3.10	– 53.688
2) Consulaire diensten aan Nederlanders	4.10	1.500
3) Consulaire diensten aan vreemdelingen	4.20	3.000
4) Diverse ontvangsten	7.10	5.700
5) Overige mutaties		148
Stand 2e suppletoire begroting 2025		2.537.176

Toelichting

Artikel 2.40

De ontvangsten stijgen met EUR 9,5 miljoen in 2025 door restituties vanuit andere overheidsorganen voor de NAVO-Top.

Artikel 3.10

De raming van de perceptiekostenvergoeding daalt met EUR 53,7 miljoen. Dit wordt primair veroorzaakt door het saldo-effect correctie invoerrechten.

Artikel 4.10

Op dit artikel is een meevaller van EUR 1,5 miljoen door hogere ontvangsten voor paspoortuitgiften. In 2014 is de geldigheidsduur van het paspoort en de Nederlandse identiteitskaart voor personen die 18 jaar en ouder zijn verlengd van vijf naar tien jaar. Hierdoor zijn er nu veel paspoorten die weer verlengd moeten worden en is er een zogeheten «paspoorten piek», waardoor de ontvangsten dit jaar hoger uitvallen.

Artikel 4.20

Op artikel 4.20 is er een meevaller van EUR 3 miljoen door onverwacht hogere ontvangsten voor visa uitgiften.

Artikel 7.10

De ontvangsten stijgen met EUR 5,7 miljoen door incidentele meerontvangsten op de in 2024 ingediende vorderingen van loonkosten lokaal personeel bij andere vakdepartementen.

Overige mutaties

Dit betreft de som van overige kleine mutaties.

4 Beleidsartikelen

4.1 Artikel 1: Versterkte internationale rechtsorde

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde (bedragen x € 1.000)				
		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	131.937	4.984	136.921
	Uitgaven	128.491	1.522	130.013
1.1	Goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak	59.613	– 2.178	57.435
	Subsidies (regelingen)	1.550	– 325	1.225
	Internationaal recht	1.550	– 325	1.225
	Opdrachten	0	45	45
	Internationaal recht	0	45	45
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	58.063	– 1.898	56.165
	Verenigde Naties	40.150	– 558	39.592
	OESO	9.673	– 890	8.783
	Internationaal Strafhof	5.240	0	5.240
	Internationaal recht	3.000	– 450	2.550
1.2	Bescherming en bevordering van mensenrechten	51.911	4.000	55.911
	Subsidies (regelingen)	16.722	317	17.039
	Mensenrechtenfonds	16.722	317	17.039
	Opdrachten	0	27	27
	Mensenrechtenfonds	0	27	27
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	35.189	3.656	38.845
	Mensenrechtenfonds	27.689	2.156	29.845
	Mensenrechten multilateraal	7.500	1.500	9.000
1.3	Gastandbeleid internationale organisaties	16.967	– 300	16.667
	Subsidies (regelingen)	15.052	– 300	14.752
	Carnegiëstichting	7.130	0	7.130
	Vredespaleis	7.922	– 300	7.622
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	1.915	0	1.915
	Internationaal Strafhof	725	0	725
	Nederland Gastland	1.190	0	1.190
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het totale verplichtingenbudget van artikel 1 stijgt in 2025 met bijna EUR 5 miljoen. Het verplichtingenbudget is onder andere gestegen vanwege het Meerjarig Onderhouds Plan voor het Vredespaleis. Tegelijkertijd zijn er ook verplichtingen onder dit artikel verlaagd, omdat er voor strategische redenen is gekozen om het contract met OHCHR te verlengen met maar 1 jaar in plaats van meerjarig. Ook is het verplichtingenbudget van het mensenrechtenfonds van een aantal posten omlaag bijgesteld.

Uitgaven

De uitgaven voor 2025 op artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde zijn voor 89% juridisch verplicht (stand 27 oktober 2025).

Artikelonderdeel 1.1

De bijdrage aan internationale organisaties valt in 2025 met ongeveer EUR 1,9 miljoen lager uit dan geraamd. Dit komt voornamelijk doordat de bijdrage aan de OESO lager uitvalt dan verwacht. Hiernaast valt de verplichte VN-contributie ook lager uit door een voordelige wisselkoers. Daarnaast heeft er ook een overheveling plaatsgevonden binnen het eigen artikel tussen *internationaal recht* en *mensenrechten multilateraal* ten behoeve van de OHCHR Accountability Branch.

Artikelonderdeel 1.2

Op artikelonderdeel 1.2 is er een ophoging van het budget van in totaal EUR 4 miljoen. Een groot aandeel van deze ophoging, namelijk EUR 1 miljoen, komt door een toezegging van de minister in de Tweede Kamer, [vastgelegd op 14 februari 2025](#), voor een extra bijdrage aan OHCHR in de Palestijnse Gebieden. Hiernaast heeft er een overboeking plaatsgevonden van EUR 2,1 miljoen vanuit de asiel middelen van de BHO begroting naar de BZ begroting voor het mensenrechtenfonds. Deze overboeking is nodig om de ODA bezuiniging op het mensenrechtenfonds te beperken en draagt ook bij aan de BHO doelstellingen.

4.2 Artikel 2: Veiligheid en stabiliteit

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Veiligheid en stabiliteit (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	333.827	59.956	393.783
		372.747	3.225	375.972
2.1	Goede internationale samenwerking ter bevordering van de eigen en bondgenootschappelijke veiligheid	63.100	14.426	77.526
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>964</i>	<i>4.613</i>	<i>5.577</i>
	Atlantische Commissie	964	0	964
	Veiligheidsfonds	0	4.613	4.613
	<i>Opdrachten</i>	<i>38.900</i>	<i>12.976</i>	<i>51.876</i>
	NAVO-top Nederland 2025	38.900	12.976	51.876
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>23.236</i>	<i>- 3.163</i>	<i>20.073</i>
	NAVO	15.593	600	16.193
	WEU	830	0	830
	Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	2.428	- 1.293	1.135
	Veiligheidsfonds	4.385	- 2.470	1.915
2.2	Bestrijding internationale criminaliteit en terrorisme	7.431	- 900	6.531
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>5.779</i>	<i>- 300</i>	<i>5.479</i>
	Anti-terrorisme instituut	500	0	500
	Contra-terrorisme	1.997	300	2.297
	Cyber security	3.032	- 1.290	1.742
	Global Forum on Cyber Expertise	250	690	940
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>0</i>	<i>100</i>	<i>100</i>
	Cyber security	0	100	100
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.652</i>	<i>- 700</i>	<i>952</i>
	Contra-terrorisme	180	0	180
	Cyber security	1.472	- 700	772
2.3	Wapenbeheersing	11.775	0	11.775
	<i>Opdrachten</i>	<i>623</i>	<i>0</i>	<i>623</i>
	OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	547	0	547
	Conferentie REAIM en follow up	76	0	76
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>11.152</i>	<i>0</i>	<i>11.152</i>
	IAEA	7.592	0	7.592
	OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	1.560	0	1.560
	CTBTO	2.000	0	2.000
2.4	Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband	153.319	- 12.778	140.541
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>28.353</i>	<i>1.557</i>	<i>29.910</i>
	Nederland Helsinki Comité	28	- 28	0
	Stabiliteitsfonds	25.000	0	25.000
	Training buitenlandse diplomaten	3.325	0	3.325
	VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties	0	1.585	1.585
	<i>Opdrachten</i>	<i>4.083</i>	<i>- 291</i>	<i>3.792</i>
	Makandra	4.083	- 291	3.792
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>162</i>	<i>20</i>	<i>182</i>
	Makandra	162	20	182
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>119.607</i>	<i>- 12.950</i>	<i>106.657</i>

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
OVSE	6.250	– 125	6.125
Stabiliteitsfonds	40.173	1.291	41.464
VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties	72.553	– 14.085	58.468
Tegengaan internationale georganiseerde criminaliteit	631	– 31	600
<i>Nog te verdelen</i>	1.114	– 1.114	0
Nog te verdelen	1.114	– 1.114	0
2.5 Bevordering van transitie in prioritaire gebieden	29.622	2.477	32.099
<i>Subsidies (regelingen)</i>	17.042	– 1.364	15.678
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	13.040	0	13.040
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	4.002	– 1.364	2.638
<i>Opdrachten</i>	4.305	2.274	6.579
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	4.305	2.274	6.579
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	1.055	– 131	924
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	681	– 131	550
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	374	0	374
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	7.220	1.698	8.918
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	7.220	364	7.584
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	0	1.334	1.334
2.6 Oekraïne (V)	107.500	0	107.500
<i>Subsidies (regelingen)</i>	2.064	371	2.435
Nederland gastlandzaken t.b.v. Oekraïne	1.000	0	1.000
Accountability Oekraïne	1.064	371	1.435
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	105.436	– 371	105.065
Accountability Oekraïne	10.436	– 371	10.065
Humanitaire ontminning	10.000	0	10.000
NAVO Ukraine Comprehensive Assistance Package (UCAP) TF	75.000	0	75.000
Versterken cyberweerbaarheid Oekraïne	10.000	0	10.000
<i>Nog te verdelen</i>	0	0	0
Ontvangsten	1.000	9.500	10.500

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van artikel 2 stijgt in 2025 met bijna EUR 60 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door een wijziging van EUR 76,2 miljoen in verplichtingen voor het Stabiliteitsfonds ODA door een ontminningstender die is verplaatst van 2024 naar 2025. De uitgavenmutaties van de NAVO-Top en het beëindigen van een VN vredesmissie leiden tevens tot significante verplichtingenmutaties. Daarnaast zijn er binnen artikel 2 verplichtingenmutaties vanwege het versimpelen van de budgetstructuur van de veiligheidsbudgetten.

Uitgaven

De uitgaven voor 2025 op artikel 2 Veiligheid en stabiliteit zijn voor 97% juridisch verplicht (stand 27 oktober 2025).

Artikelonderdeel 2.1

Het budget voor bondgenootschappelijke veiligheid stijgt in 2025. Dit is met name het gevolg van hogere kosten voor de NAVO-top. Ook stijgt de bijdrage aan de NAVO door een hogere indexatie van de pensioenen van NAVO-personeel. Er zijn verschuivingen van budgetten tussen instrumenten op het veiligheidsfonds met als doel het versimpelen van de budgetstructuur.

Artikelonderdeel 2.4

Het budget voor de bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde daalt in 2025. Dit komt met name door het naar beneden bijstellen van de bijdrage voor VN crisisbeheersingsoperaties door de beëindiging van een VN vredesmissie. De bijdrage aan het ODA-deel van het Stabiliteitsfonds wordt naar boven bijgesteld met EUR 2,3 miljoen voor aanvullende projecten in de doellanden. Tot slot wordt er EUR 1 miljoen overgeheveld van het Stabiliteitsfonds naar de Civiele Missiepool (artikel 7) waardoor het totale budget voor bijdragen vanuit het Stabiliteitsfonds stijgt met EUR 1,3 miljoen.

Artikelonderdeel 2.5

Het budget voor de bevordering van transitie in prioritaire gebieden stijgt in 2025. Dit is met name het gevolg van een tegenvaller van EUR 1,1 miljoen bij het Shiraka-programma door een nabetaling aan de RVO. Er wordt EUR 1,3 miljoen overgeheveld van de Defensie-begroting voor een project in Moldavië dat door het BIV gefinancierd wordt.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 2.40

De ontvangsten stijgen met EUR 9,5 miljoen in 2025 door restituties vanuit andere overheidsorganen voor de NAVO-Top. Deze bedragen zijn door het Ministerie van Buitenlandse Zaken voorgesloten.

4.3 Artikel 3: Effectieve Europese samenwerking

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Effectieve Europese samenwerking (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	11.492.265	– 218.857	11.273.408
3.1	Afdrachten aan de Europese Unie	6.744.332	– 2.989	6.741.343
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>6.744.332</i>	<i>– 2.989</i>	<i>6.741.343</i>
	BNl-afdrachten	5.009.030	– 2.989	5.006.041
	BTW-afdrachten	1.499.293	0	1.499.293
	Plastic-grondslag	236.009	0	236.009
3.2	Europees Ontwikkelingsfonds	38.644	0	38.644
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>38.644</i>	<i>0</i>	<i>38.644</i>
	Europees Ontwikkelingsfonds	38.644	0	38.644
3.3	Een hechtere Europese waardengemeenschap	23.984	– 1.280	22.704
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>23.984</i>	<i>– 1.280</i>	<i>22.704</i>
	Raad van Europa	16.723	– 1.280	15.443
	Kapitaalaanvullingen bij regionale ontwikkelingsbank	7.261	0	7.261
3.4	Versterkte Nederlandse positie in de Unie	7.023	94	7.117
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>348</i>	<i>0</i>	<i>348</i>
	EIPA	348	0	348
	<i>Opdrachten</i>	<i>1.625</i>	<i>0</i>	<i>1.625</i>
	Europa College beurzenprogramma	190	0	190
	EU-sanctiebeleid	1.435	0	1.435
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>5.050</i>	<i>94</i>	<i>5.144</i>
	Benelux bijdrage	5.050	94	5.144
3.5	Europese Vredesfaciliteit	267.046	0	267.046
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>267.046</i>	<i>0</i>	<i>267.046</i>
	Europese Vredesfaciliteit	267.046	0	267.046
3.6	Invoerrechten aan de Europese Unie	4.682.666	– 214.682	4.467.984
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>4.682.666</i>	<i>– 214.682</i>	<i>4.467.984</i>
	Invoerrechten	4.682.666	– 214.682	4.467.984
	Ontvangsten	2.390.180	– 53.540	2.336.640

Tabel 13 Extracomptabel overzicht van de mutaties nationale afdrachten, invoerrechten, ontvangsten EU en verdragingsrente (bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	Ontvangsten	2.390.180	– 53.540	2.336.640
3.10	Diverse ontvangsten EU	1.204.829	– 53.688	1.151.141
	<i>Diverse ontvangsten EU</i>	<i>1.204.829</i>	<i>– 53.688</i>	<i>1.151.141</i>
	Invoerrechten	1.170.371	– 53.688	1.116.683
	Overige ontvangsten EU	34.458	0	34.458
3.11	Europees herstellfonds	1.185.101	0	1.185.101
	<i>Europees herstellfonds</i>	<i>1.185.101</i>	<i>0</i>	<i>1.185.101</i>
	Europees herstellfonds	1.185.101	0	1.185.101
3.30	Restitutie Raad van Europa	250	148	398
	<i>Restitutie Raad van Europa</i>	<i>250</i>	<i>148</i>	<i>398</i>
	Restitutie Raad van Europa	250	148	398

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor artikel 3 Effectieve Europese Samenwerking neemt toe. De mutaties op de verplichtingen houden verband met de mutaties zoals onder de uitgaven toegelicht.

Uitgaven

De uitgaven voor 2025 op artikel 3 Effectieve Europese samenwerking zijn voor 99% juridisch verplicht (stand 31 oktober 2025).

Artikelonderdeel 3.1

De BNI-afdrachten aan de Europese Unie nemen af met EUR 3 miljoen vanwege twee oorzaken:

1. Actualisatie invoerrechten en overige ontvangsten n.a.v. DAB3/2025 (EUR -158,29 miljoen). De verlaging van de bni-afdracht is het gevolg van hogere ontvangsten uit invoerrechten en boete-inkomsten op EU-niveau.
2. Aanpassing van het betalingenniveau voor 2025 (EUR 155,3 miljoen) naar aanleiding van DAB3/2025, waarin de Europese Commissie een hoger betalingenniveau voorstelt dan eerder voorzien. Hiervoor wordt nu een correctie doorgevoerd in de NL-raming van de EU-afdrachten.

Artikelonderdeel 3.63

Dit betreft een technische bijstelling van de contributie die Nederland betaalt aan de Raad van Europa. Dit bedrag is ten laste gegaan van de de Begroting van Onderwijs Cultuur en Wetenschap in plaats van die van Buitenlandse Zaken en derhalve op deze begroting naar beneden bijgesteld.

Artikelonderdeel 3.6

De ramingen voor de invoerrechten aan de Europese Unie worden naar beneden bijgesteld met EUR 214,7 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door:

1. TEM-nabetalingen: Er zijn meerdere nabetalingen voor Traditionele Eigen Middelen (TEM) aan de Europese Unie gedaan, totale som is EUR 550.000. Deze middelen zijn na aftrek van perceptiekostenvergoeding overgeheveld vanaf de reservering op de aanvullende post naar de BZ-begroting.

- Saldo-effect correctie invoerrechten: Bij de invoerrechten treedt er gedurende het jaar onbedoeld een saldo-effect op. Dit verschil ontstaat doordat er aan de inkomsten- en uitgavenkant van de Rijksbegroting een andere raming wordt gebruikt, respectievelijk de raming van het ministerie van Financiën en de raming van de Europese Commissie. Er wordt drie keer per jaar een actualisatie geboekt op de invoerrechten (TEM) om te corrigeren voor dit saldo-effect. Deze correctie leidt tot een daling in invoerrechten van 215 miljoen euro.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 3.10

De raming van de perceptiekostenvergoeding daalt met EUR 53,7 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door:

- TEM-nabetalingen: Nederland ontvangt 25 procent van de bruto af te dragen invoerrechten (TEM) als perceptiekostenvergoeding. De TEM-nabetaling (EUR 550.000) zoals toegelicht bij artikelonderdeel 3.6 zorgt voor een verhoging van de perceptiekosten van EUR 120.000.
- Saldo-effect correctie invoerrechten: Nederland ontvangt 25 procent van de bruto af te dragen invoerrechten (TEM) als perceptiekostenvergoeding. Vanwege de lager dan verwachte invoerrechten, nemen ook de ontvangsten van de perceptiekostenvergoeding af met 53,8 miljoen euro.

4.4 Artikel 4: Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	52.856	9.581	62.437
4.1	Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	13.594	3.968	17.562
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>1.550</i>	<i>0</i>	<i>1.550</i>
	Gedetineerdenbegeleiding	1.550	0	1.550
	<i>Inkomstenoverdrachten</i>	<i>540</i>	<i>0</i>	<i>540</i>
	Gedetineerdenbegeleiding	540	0	540
	<i>Opdrachten</i>	<i>11.504</i>	<i>3.968</i>	<i>15.472</i>
	Consulaire bijstand	384	700	1.084
	Reisdocumenten en verkiezingen	4.629	0	4.629
	Consulaire opleidingen	400	0	400
	Consulaire informatiesystemen	6.091	3.268	9.359
4.2	Samen met (keten)partners het personenverkeer reguleren	11.918	4.654	16.572
	<i>Opdrachten</i>	<i>10.218</i>	<i>4.700</i>	<i>14.918</i>
	Ambtsberichtenonderzoek	150	0	150
	Visumverlening	1.850	0	1.850
	Legalisatie en verificatie	80	0	80
	Consulaire informatiesystemen	8.138	4.700	12.838
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.700</i>	<i>- 46</i>	<i>1.654</i>
	Bijdragen asiel en migratie	1.700	- 46	1.654

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
4.3 Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	6.069	173	6.242
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>3.002</i>	<i>36</i>	<i>3.038</i>
Internationaal cultuurbeleid	3.002	36	3.038
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>3.067</i>	<i>137</i>	<i>3.204</i>
Internationaal cultuurbeleid	3.067	137	3.204
4.4 Uitdragen Nederlandse waarden en belangen	21.275	786	22.061
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>5.833</i>	<i>593</i>	<i>6.426</i>
Instituut Clingendael	250	70	320
Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	3.045	0	3.045
Internationale manifestaties en diverse bijdragen	71	0	71
Publieksdiplomatie	2.147	115	2.262
Onderzoeksprogramma	100	– 70	30
Academische Leerstoel Anton de Kom	220	18	238
Kennisplatform Oost-Europa	0	460	460
<i>Opdrachten</i>	<i>13.264</i>	<i>– 132</i>	<i>13.132</i>
Adviesraad Internationale Vraagstukken	628	60	688
Instituut Clingendael	2.250	1.276	3.526
Bezoeken VIPS en uitgaven CD en Internationale organisaties	1.000	0	1.000
Algemene voorlichting	2.790	– 648	2.142
Koninklijk Huis 2 inkomende en uitgaande bezoeken, officiële ontvangsten	2.500	500	3.000
Onderzoeksprogramma	3.921	– 1.250	2.671
Kennisplatform Oost-Europa	175	– 155	20
Publieksdiplomatie	0	85	85
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>400</i>	<i>350</i>	<i>750</i>
Verkeersnotificaties	400	350	750
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.778</i>	<i>– 25</i>	<i>1.753</i>
Europese bewustwording	250	0	250
Publieksdiplomatie	1.528	– 25	1.503
Ontvangsten	91.465	4.500	95.965

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Ontvangsten	91.465	4.500	95.965
4.10 Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	20.500	1.500	22.000
<i>Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland</i>	<i>20.500</i>	<i>1.500</i>	<i>22.000</i>
Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	20.500	1.500	22.000
4.20 Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	70.765	3.000	73.765
<i>Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen</i>	<i>70.765</i>	<i>3.000</i>	<i>73.765</i>
Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	70.765	3.000	73.765
4.41 Ontvangsten verkeersnotificaties	200	0	200

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
<i>Ontvangsten verkeersnotificaties</i>	200	0	200
Ontvangsten verkeersnotificaties	200	0	200

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van artikel 4 stijgt in 2025 met EUR 20,6 miljoen. Circa EUR 9 miljoen hiervan is het resultaat van het aflopende subsidiekader gedetineerdenbegeleiding waarvoor een nieuw subsidiebeleidskader is uitgezet. Daarnaast wordt er EUR 7,1 miljoen additioneel verplichtingenbudget beschikbaar gesteld voor consulaire informatiesystemen. De resterende ophoging van het verplichtingenbudget bestaat uit diverse kleinere mutaties.

Uitgaven

De uitgaven voor 2025 op artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden zijn voor 81% juridisch verplicht (stand oktober 2025).

Artikelonderdeel 4.1

Het kasbudget ten behoeve van consulaire systemen is opwaarts bijgesteld met EUR 3,3 miljoen omdat de verwachte kosten hoger uitvallen dan geraamd.

Artikelonderdeel 4.2

Op artikelonderdeel 4.2 vinden diverse kleinere mutaties plaats. De voornaamste mutatie heeft betrekking op de vertraagde uitrol van een nieuw visumsysteem. Daarnaast vielen de kosten van een ICT-toepassing hoger uit.

Artikelonderdeel 4.4

Door technische wijzigingen zijn er een aantal overhevelingen binnen het artikelonderdeel.

Ontvangsten

Artikel 4.10

Op artikel 4.10 is een meevaller van EUR 1,5 miljoen door hogere ontvangsten voor paspoortuitgiften. In 2014 is de geldigheidsduur van het paspoort en de Nederlandse identiteitskaart voor personen die 18 jaar en ouder zijn verlengd van vijf naar tien jaar. Hierdoor zijn er nu veel paspoorten die weer verlengd moeten worden en is er een zogeheten «paspoorten piek», waardoor de ontvangsten dit jaar hoger uitvallen.

Artikel 4.20

Op artikel 4.20 is er een meevaller van EUR 3 miljoen door hogere ontvangsten voor visa uitgiften.

5 Niet-beleidsartikelen

5.1 Artikel 5: Geheim

Tabel 16 Niet-beleidsartikel 5 Geheim (Bedragen x €1000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	0	0	0
	Uitgaven	0	0	0
5.10	Geheim	0	0	0
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen, uitgaven en ontvangsten

Geen toelichting.

5.2 Artikel 6: Nog onverdeeld

Tabel 17 Niet-beleidsartikel 6 Nog onverdeeld (Bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	11.002	– 10.408	594
	Uitgaven	11.002	– 10.408	594
6.1	Nog onverdeeld (HGIS)	11.002	– 10.408	594
	Nog onverdeeld (HGIS)	11.002	– 10.408	594
	Nog onverdeeld (HGIS)	11.002	– 10.408	594
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Nog niet gealloceerd budget binnen het non-ODA deel van de HGIS staat begroot op artikel 6.1 van de BZ-begroting. Dit budget is met name bedoeld voor het uitkeren van loon- en prijsbijstelling en het bekostigen van incidentele initiatieven binnen het non-ODA deel van de HGIS. Dit budget wordt bij de 2e suppletoire begroting met EUR 10,4 miljoen neerwaarts bijgesteld. Dat komt met name omdat er additioneel budget beschikbaar is gesteld voor apparaatsuitgaven die gestegen zijn.

5.3 Artikel 7: Apparaat

Tabel 18 Apparaatsuitgaven (Bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	1.067.621	28.197	1.095.818
	Uitgaven	1.067.621	28.197	1.095.818
7.1.13	Personele uitgaven	740.309	35.805	776.114
7.1.13.1	Eigen personeel	590.997	34.713	625.710
7.1.13.2	Inhuur externen	60.000	2.177	62.177
7.1.13.3	Overige personele uitgaven	89.312	– 1.085	88.227
7.1.14	Materiële uitgaven	327.312	– 7.608	319.704
7.1.14.1	ICT	72.807	– 6.940	65.867
7.1.14.2	Bijdrage aan SSO's	64.661	0	64.661
7.1.14.3	Overige materiële uitgaven	189.844	– 668	189.176
	Ontvangsten	88.371	5.700	94.071
7.10	Diverse ontvangsten	88.371	5.700	94.071
7.11	Koersverschillen	0	0	0

Toelichting Verplichtingen

Bij de mutaties binnen het begrotingsartikel Apparaat zijn de verplichtingen gelijk aan de uitgaven.

Uitgaven

Artikelonderdeel 7.1.13

De uitgaven voor Eigen Personeel stijgen met EUR 34,7 miljoen. De belangrijkste mutaties die hieraan ten grondslag liggen zijn o.a.:

- Een technische mutatie van EUR 15 miljoen met betrekking tot externe inhuur. Bij de eerste suppletoire begroting is EUR 39 miljoen overgeheveld van Eigen personeel naar Inhuur externen. Dit had EUR 24 miljoen moeten zijn en wordt daarom bij deze Tweede suppletoire begroting gecorrigeerd. Bij de mutatie in de eerste suppletoire begroting is per abuis aangenomen dat alle externe inhuur onder Eigen personeel (artikel 7.1.13.1) was begroot, terwijl ook een deel daarvan onder ICT (artikel 7.1.14.1) was opgenomen.
- Loonontwikkeling voortvloeiende uit de CAO Rijk welke EUR 12,2 miljoen hoger uitvalt dan eerder begroot. De hogere loonkosten hangen samen met de afspraken in de CAO Rijk die per 1 juli 2024 in werking zijn getreden. Deze kosten waren nog niet in de begroting opgenomen.
- Personele inzet Oekraïne welke is verhoogd met EUR 3 miljoen.

Artikelonderdeel 7.1.14

De materiële uitgaven dalen per saldo met EUR 7,6 miljoen. De belangrijkste mutaties die hieraan ten grondslag liggen zijn o.a.:

- Overheveling van uitgaven voor externe inhuur begroot onder ICT (EUR 16 miljoen) naar artikel 7.1.13 Personele uitgaven.

- Uitgaven voor informatiesystemen vallen hoger uit (EUR 9,2 miljoen) door diverse tegenvallers.

Ontvangsten

De ontvangsten stijgen met EUR 5,7 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door incidentele meerontvangsten op de in 2024 ingediende vorderingen van loonkosten lokaal personeel bij andere vakdepartementen.